

België Artikel IV-consultatie 2019

Conclusies

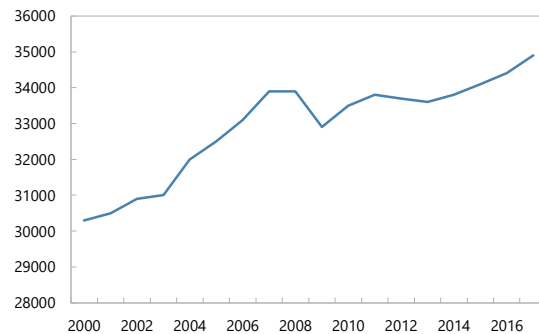
De aanzienlijke hervormingen van de afgelopen jaren hebben de groei en de werkgelegenheid in België ondersteund. De hervormingsagenda is echter nog niet afgerond en de risico's nemen toe. Tegen die achtergrond moedigen we de overheid aan de gunstige economische omstandigheden aan te grijpen om de hervormingen op te voeren, teneinde de veerkracht van de economie te vergroten en het groeipotentieel ervan te stimuleren. Dit zijn daarbij de prioriteiten:

- *Op middellange termijn naar een begrotingsevenwicht toewerken door de overheidsuitgaven efficiënter te maken.*
- *De versnippering van de arbeidsmarkt blijven aanpakken en de integratie van kwetsbare groepen blijven ondersteunen door de prikkels om te werken te verbeteren, onderwijs en opleiding te versterken, de belemmeringen voor mobiliteit te verminderen en de lonen beter te koppelen aan de productiviteit.*
- *De productiviteitsgroei stimuleren door het ondersteunen van ondernemerschap, het verhogen van investeringen in infrastructuur, het versterken van de concurrentie in de dienstensector en het stroomlijnen van de regelgeving.*
- *De opbouw van cyclische risico's in de financiële sector nauwlettend volgen en klaar staan om het macroprudentieel beleid verder aan te scherpen.*

Context

1. **Een decennium na het uitbreken van de wereldwijde financiële crisis heeft België aanzienlijke economische vooruitgang geboekt, geschraagd door ambitieuze hervormingen.** De economie is gedurende negen opeenvolgende jaren gegroeid. Het reële bbp per hoofd van de bevolking is hoger dan vóór de crisis en de werkgelegenheid bereikte een historisch hoog peil. De overheid heeft tot deze positieve resultaten bijgedragen door een groot deel van haar economische hervormingsagenda uit te voeren, waaronder een belangrijke pensioenhervorming, een herziening van het stelsel van de vennootschapsbelasting, een verlaging van de heffingen op arbeid in het kader van de taxshift en andere arbeidsmarkthervormingen ter bevordering van de flexibiliteit en de versterking van het concurrentievermogen. Ook is de financiële sector veerkrachtiger geworden dankzij structurele veranderingen en het verbeterd regelgevings- en toezichtkader.

Real GDP Per Capita
(Chain linked volumes 2010, euros per capita)

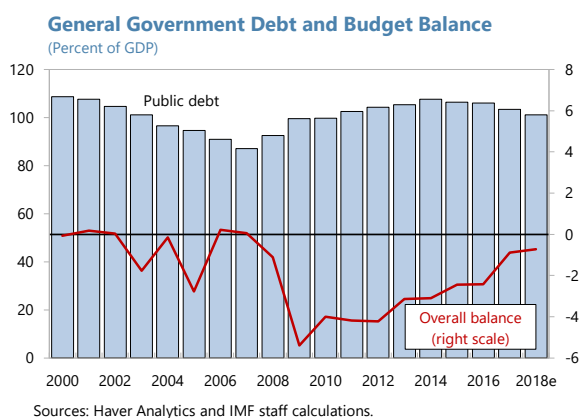

Source: Eurostat.

2. **Er is echter ruimte om de potentiële groei verder te verhogen en de veerkracht van de economie te versterken.** Hoewel België de crisis beter heeft doorstaan dan de meeste andere landen, is de groei de laatste tijd vertraagd en zal deze naar verwachting volgend jaar en op middellange termijn bescheiden blijven op 1,5 %. Bovendien krijgt de economie af te rekenen met groeiende externe risico's in verband met het toenemend protectionisme, hogere energieprijzen, onzekerheid over de brexit en toegenomen financiële onrust in Europa. De binnenlandse risico's houden verband met een vertraging van het hervormingstempo, tegen de achtergrond van de komende verkiezingen. De belangrijkste uitdaging voor België is dan ook dat het voortbouwt aan de fundamentele voor een hogere potentiële groei en de versterking van de buffers tegen schokken.

Herstel van de begrotingsbuffers

3. **De overheid moet meer doen om de overheidsschuld duurzaam terug te dringen.** De overheid heeft de afgelopen jaren een aantal maatregelen genomen om het begrotingstekort en de overheidsschuld te verminderen. Ondanks bijna tien jaar economische groei is het tekort echter niet teruggekeerd naar het niveau van vóór de crisis en zal het naar verwachting verder toenemen, deels als gevolg van de eerder goedgekeurde lastenvermindering die op middellange termijn tot uiting komt. Met meer dan 100 % bbp, blijft de overheidsschuld de vijfde hoogste van het eurogebied, wat België weinig bewegingsruimte laat in geval van toekomstige schokken. Tegen die achtergrond zou de overheid het structureel tekort met ongeveer 0,5 % bbp per jaar moeten verminderen, totdat een structureel evenwicht is bereikt. Dat zal maatregelen vergen die verder gaan dan wat in de ontwerpbegroting voor 2019 is opgenomen. Een betere coördinatie op alle overheidsniveaus is voor België van cruciaal belang om zijn begrotingsdoelstellingen te bereiken.

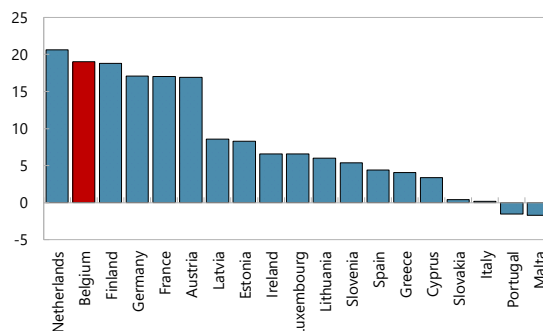

4. **Het bereiken van een meer houdbare begrotings situatie hangt af van het efficiënter maken van de uitgaven.** Met meer dan 50 % bbp heeft België een van de hoogste uitgavenquoten in Europa, ook al behoren de overheidsinvesteringen tot de laagste. De overheid moet dubbel werk in het openbaar bestuur verminderen, het openbaar ambt stroomlijnen, het hoge subsidieniveau inperken en de sociale uitkeringen beter richten op de meest kwetsbaren. Dit zal het tekort verminderen en ook ruimte creëren voor de nodige investeringen in infrastructuur en voorbereidingen voor de energietransitie. Aangezien de vergrijzing van de bevolking de uitgaven voor pensioenen en gezondheidszorg zal doen toenemen, dient de overheid bovendien voort te bouwen op eerdere hervormingen om de houdbaarheid van het pensioenstelsel verder te versterken. De uitgavenhervormingen moeten worden aangevuld met maatregelen om de inkomsten veilig te stellen, waaronder een verdere vermindering van bepaalde aftrek- en vrijstellingsmogelijkheden. Verdere inkomensneutrale verlagingen van de belasting op arbeid kunnen ook worden overwogen, wat de werkgelegenheid en de groei ten goede zou komen.

De potentiële productie verhogen

5. **Hervormingen om de versnippering van de arbeidsmarkt te verminderen, zijn cruciaal ter ondersteuning van een hogere, meer inclusieve groei.** Ondanks de sterke verbetering van de werkgelegenheid, deels als gevolg van de recente hervormingen, blijven kwetsbare groepen - vooral immigranten van buiten de EU, jongeren en laaggeschoolden - grotendeels uitgesloten van de arbeidsmarkt. Bovendien bestaan er tussen de gewesten nog steeds verschillen inzake concurrentievermogen en werkloosheid, alsook wijdverspreide mismatches tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. De tijdens de zomer gesloten jobsdeal bevat welkome maatregelen om de arbeidsmarktparticipatie aan te moedigen en zou zonder uitstel moeten worden uitgevoerd, met inbegrip van de hervorming van het stelsel van werkloosheidsuitkeringen. Niettemin zijn er extra inspanningen nodig om lacunes in het onderwijs op te vangen, de kwaliteit van opleidingen en levenslang leren te verbeteren en belemmeringen voor de mobiliteit te verkleinen, in het bijzonder voor kwetsbare groepen. Een betere koppeling van de lonen aan de productiviteit kan de toewijzing van middelen helpen verbeteren en het algehele concurrentievermogen ondersteunen.

Gap in Employment Rates, Natives vs. Non-EU Immigrants, 2017
(Percent)

Sources: Eurostat, and IMF staff calculations.

6. **Om het groeipotentieel van de economie te ontsluiten, moeten ook de belemmeringen voor de bedrijfsgroei worden weggenomen.** België heeft te kampen met een zwakke bedrijfsdynamiek en een geringe ondernemingszin, zoals blijkt uit de beperkte oprichting of sluiting van ondernemingen en een relatief laag aandeel van sterk groeiende bedrijven. Het initiatief van de overheid om aandelenfinanciering te bevorderen en een ecosysteem voor jonge, innovatieve bedrijven met groeipotentieel uit te werken, is bemoedigend. De overheid mag het daarbij echter niet laten. Ze moet verdere inspanningen leveren om de regelgeving te stroomlijnen en te harmoniseren, investeringen in infrastructuur, waaronder energie, te verhogen, de doelmatigheid van de R&D-uitgaven te verhogen en de concurrentie in de dienstensector (met name in gereguleerde beroepen) te versterken.

De stabiliteit van de financiële sector vrijwaren

7. **De financiële sector is sinds de crisis veerkrachtiger geworden, maar er dienen zich nieuwe uitdagingen aan.** De banken hebben de omvang van hun balans teruggeschoefd, de kapitaal- en liquiditeitsbuffers verstevigd en voorzichtiger bedrijfsmodellen gehanteerd. De toegenomen concurrentie in een lagerenteomgeving drukte evenwel de rentemarges, wakkerde een sterke kredietgroei aan en leidde tot soepelere kredietverleningscriteria. Dit resulteerde in toenemende schulden van bedrijven en huishoudens en voerde de huizenprijzen op, wat risico's inhield voor de kwaliteit van de activa. De externe risico's die verbonden zijn aan de volatiliteit op de mondiale financiële markten en de onzekerheid omtrent de brexit vormen extra uitdagingen.

8. **Tegen die achtergrond moeten de autoriteiten nauw toezien op de kwetsbaarheden en klaarstaan om zo nodig proactief op te treden.** Wij verwelkomen de nieuwe macroprudentiële maatregelen die gericht zijn op de huizenmarkt en moedigen de autoriteiten aan zo nodig de contracyclische kapitaalbuffer in werking te stellen om de veerkracht verder te verhogen mochten de cyclische risico's aanhouden of toenemen. De autoriteiten zouden ook kunnen overwegen het kader voor de macroprudentiële besluitvorming te herzien, teneinde te verzekeren dat tijdig een breed scala aan macroprudentiële beleidsmaatregelen kan worden ingezet. Tegelijkertijd dienen de toezichthoudende autoriteiten de risicobewaking verder aan te scherpen en ervoor te zorgen dat de afwikkelingsstrategieën van de banken haalbaar en doeltreffend zijn. We moedigen hen ook aan ervoor te zorgen dat de financiële en de niet-financiële sector beter voorbereid zijn op de brexit.

De IMF-delegatie dankt de autoriteiten voor hun constructieve beleidsdialog en voor hun gastvrijheid.